

Obsah

Úvodem	9
1 Počítače řady JSEP	12
1.1 Vnitřní struktura dat	12
1.2 Registry, adresování, instrukce	14
1.3 Virtuální adresování	15
1.4 Kanály	17
1.5 Přerušení	19
1.6 Vstupní a výstupní zařízení	20
1.7 Magnetické páskové paměti	20
1.8 Magnetické diskové paměti	21
2 Operační systém	24
2.1 Nahrávání programů do operační paměti	25
2.2 Řízení výpočtu	27
2.3 Překladače a knihovní programy	28
2.4 Řízení úloh	29
2.5 Struktura operačního systému	30
2.6 Operační systémy JSEP	31
3 Jazyk symbolických adres	32
3.1 Struktura programu v jazyce symbolických adres	33
3.2 Struktura a typy příkazů	34
3.3 Popis překladu zdrojového modulu	35
3.4 Základy jazyka symbolických adres	41
Symboly	41
Atributy	42
Čítač adres	42
Sebedefinující termy	43
Výrazy	43
Literály	44
3.5 Strojové instrukce	45
3.6 Řádné pseudoinstrukce	46
Členění programu	46
Adresování	49
Definice symbolů a dat	51
Řízení překladače	52
3.7 Makrojazyk	52
Makrodefinice	53
Makroinstrukce	54
Proměnné symboly	57
Interní zpracování	58
Otevřený text	62
Popis předpřekladačů	62
3.8 Protokol o překladu	63
3.9 Programování v jazyce symbolických adres	63
Konvence pro programy v jazyce symbolických adres	64

4	Řízení výpočtu	67
4.1	Proces	68
4.2	Prostředek	70
	Třída prostředků	71
	Sdílené a vyhrazené prostředky	71
	Statické přidělování prostředků	72
	Dynamické přidělování prostředků	73
	Virtuální prostředky	75
	Vzájemné blokování procesů	76
4.3	Událost	78
4.4	Vytváření a rušení procesů	79
	Vedlejší výpočetní proces	79
	Vedlejší přenosový proces	83
	Vedlejší časový proces	85
4.5	Synchronizace procesů	85
4.6	Ochrana vyhrazených prostředků	87
4.7	Řízení paralelních činností počítače	88
	Uživatelský a systémový stav základní jednotky	89
	Zpracování signálů přerušení řídicím systémem	90
	Zpracování signálů přerušení ve výpočetním procesu	93
5	Prostředky operačního systému	97
5.1	Základní jednotka	97
	Strategie výběru běžícího procesu	98
5.2	Obecné registry	100
5.3	Operační paměť	101
	Přidělování operační paměti	101
	Virtualizace paměťových míst	102
	Virtualizace adres	104
	Techniky adresování a přidělování paměti	107
	Absolutní adresování	108
	Relativní adresování	109
	Segmentace	113
	Stránkování	119
	Segmentace a stránkování	122
5.4	Kanály a vstupní/výstupní zařízení	126
	Komunikace s výpočetním procesem	128
	Virtualizace vstupních/výstupních zařízení	133
5.5	Čítač času	135
5.6	Program	136
6	Vstup úloh	138
6.1	Zpracování dat	139
	Zpracování v dávkách	139
	Zpracování v reálném čase	140
6.2	Operační systém pro zpracování v dávkách	142
	Jazyk řízení úloh	143
	Organizace systému zpracování v dávkách	144
	Možnosti zpracování v reálném čase	148
6.3	Operační systém se sdílením času	149
7	Vstup a výstup dat	152
7.1	Logická úroveň vstupu/výstupu	153
	Základní pojmy	153
	Formáty vět a bloků	154
	Návěští svazků a souborů	155

	Sekvenční a přímá organizace souborů	157
	Indexně sekvenční organizace souborů	158
7.2	Popis a obsluha souboru v programu	160
	Popis souboru	161
	Výkonný program (modul)	162
7.3	Práce se souborem	165
	Otevření a uzavření souboru	165
	Výkonné příkazy pro sekvenční přístup	167
	Výkonné příkazy pro přímý přístup	169
7.4	Katalog souborů	169
7.5	Virtuální přístupové metody	170
7.6	Datové základny	173
8	Prostředky dálkového zpracování dat	175
8.1	Technické vybavení pro přenos dat	175
8.2	Protokol a řízení linek	178
8.3	Přístupové metody	179
9	Knihovny	181
9.1	Organizace, zakládání a údržba knihoven	181
9.2	Rozdělení knihoven	185
9.3	Realizace knihoven v operačním systému OS	190
10	Spojování programů	193
10.1	Struktura cílového modulu	194
10.2	Spojovací program	196
10.3	Dynamické spojování	201
10.4	Spojování ve virtuální paměti	202
11	Prostředky ladění	204
11.1	Statický výpis paměti	204
11.2	Sledovací program	205
11.3	Prostředky konverzačního ladění	207
11.4	Prostředky ladění ve vyšších programovacích jazycích	208
11.5	Generátory testovacích dat	208
12	Třídění a třídící generátory	210
12.1	Třídění	210
12.2	Přehled třídících metod	211
12.3	Třídění v operační paměti	211
12.4	Předtřídování	214
12.5	Slévání	215
12.6	Slévání na magnetických páskách	216
12.7	Slévání na magnetickém disku	218
12.8	Konstrukce třídících generátorů	218
13	Vyšší programovací jazyky	222
13.1	Problémy zápisu algoritmů	222
13.2	Specializované programovací jazyky	225
13.3	Přehled a perspektivy vývoje programovacích jazyků	226
14	Interaktivní systémy člověk – stroj	229
14.1	Operátor	230
14.2	Odezva systému	231
14.3	Způsoby komunikace	231

Abeecedně číslicová komunikace	231
Grafická komunikace	235
Akustická komunikace	238
Příloha	239
Literatura	261